

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ В УКРАЇНІ

Панфілова Г. Л.¹, Гнатюк М. М.¹, Сокурєнко І. А.²

¹Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

²ІПКСФ Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна

maryanaisakova97@gmail.com

Вступ. Фармацевтичне забезпечення ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД у більшості країн здійснюється за рахунок бюджетних коштів або міжнародних організацій. В Україні з 2015 р. МОЗ розпочало закупувати лікарські препарати (ЛП) через міжнародні організації, зокрема, ЮНІСЕФ, ПРООН та Crown Agents. Основним фактором, який обумовив необхідність впровадження цієї процедури стали корупційні ризики, що були пов'язані з нецільовим використанням бюджетних коштів під час проведення тендерних торгів з закупівлі ЛП.

Методи досліджень Історичний, логічний, порівняльний, аналітичний та ін.. Предметом досліджень було обрані дані, що представлені на офіційному сайті Національної служби охорони здоров'я України (НСЗУ) та МОЗ України.

Результати дослідження На даний час державні закупівлі ЛП, що використовуються у лікуванні ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, а також медичних виробів здійснюються за підтримки таких міжнародних партнерів як USAID (проекти SAFEMed та TAPAS), UNDP, World Bank, МФ «Відродження» та Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією У Державному бюджеті на 2019 р. на закупівлю ЛЗ за 40 напрямками використання, в т. ч. й для ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД передбачено 6,6 млрд грн. У 2020 р. на аналогічні потреби у системі охорони здоров'я було виділено 10 млрд грн. За даними аналізу динаміки змін державних закупівель ЛП можна стверджувати про планомірне збільшення їх обсягів протягом 2015-2020 рр. У 2020 р. зазначений показник був у 2,5 рази вищими, ніж за даними 2015 р. Завдячуючи впровадженню процедури прозорих державних закупівель через міжнародні організації, за оцінкою представників Рахункової палати України було зекономлено до 40,0% державних коштів, що виділялися на потреби різних груп хворих, в т. ч. й ВІЛ-інфікованих осіб. У звітах зазначено також, що по деяких торгових найменуваннях державні закупівлі здійснювалися у 26 разів дешевше, ніж це було зроблено МОЗ до 2015 р.

Висновки. За даними проведеного аналізу можна стверджувати, що розширення фінансових можливостей уповноваженого на організацію закупівель ЛП призвело до того, що на вітчизняному фармацевтичному ринку з'явилося 76 нових найменувань ЛП, які стали доступними для пересічних громадян країни.